
MULTIMODALNA REHABILITACIJA U SISTEMSKOJ SKLEROZI - PRIKAZ BOLESNICE SA KUTANOM KALCINOZOM

MULTIMODAL REHABILITATION IN SYSTEMIC SCLEROSIS - CASE REPORT ON FEMALE PATIENT WITH CUTANEOUS CALCINOSIS

**Frane Grubišić, Ivan Habulin, Hana Skala Kavanagh, Jadranka Podbojec,
Ines Doko Vajdić, Simeon Grazio**

KBC Sestre Milosrdnice, Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju,
Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Referentni centar za spondiloartritis
Vinogradska 29, Zagreb

Sistemska je skleroza (SScl) upalna reumatske bolesti koja se može podijeliti u tri grupe sa odgovarajućim kliničko-serološkim obilježjima: ograničeni kožni oblik, difuzni kožni oblik i tzv. SScl bez skleroderme. Zadebljanje prstiju koje se širi prema metakarpofalangealnim zglobovima smatra se dostatnim nalazom za postavljanje dijagnoze SScl, a na temelju ACR/EULAR klasifikacijskih kriterija za SScl iz 2013. god. Procjena zahvaćenosti kože korelira sa ozbiljnosti bolesti. Prikazujemo 58 godišnju bolesnicu sa višegodišnjom SScl i funkcionalnom onesposobljenošću zbog nemogućnosti formiranja šaka i bolnim ulceracijama na vršcima nekoliko prstiju, a bez popratne infekcije ili sekrecije. U kliničkom nalazu izdvajamo bolnost i zadebljanje ručnih zglobova i metakarpofalangealnih zglobova obje šake, Raynaudov fenomen i šest bolnih ulceracija na vršcima prstiju uz nemogućnost zatvaranja šaka. Iz nalaza obrade izdvajano pozitivna antinuklearna antitijela (ANA) i pozitivna anti-Scl-70-antitijela. Ultrazvučni pregled šaka pokazao je zadebljanja sinovijalne membrane, te manje mekotiivne potkožne kalcifikacije na vršcima prstiju. Temeljem kliničkog pregleda i provedene obrade, definiran je program rehabilitacije: individualna kineziterapija s naglaskom na vježbe za facijalne mišiće i respiratorni trening, radna terapija i fizikalno-terapijski postupak: udarni val visoke energije (1600 impulsa) na mjesta bolnih potkožnih kalcifikata. Isti je protokol proveden u sedam ciklusa (ukupni 21 aplikacija udarnog vala) tijekom 2017. god. i 2018. god. Učinak rehabilitacijskog programa je validiran

primjenom HAQ-DI upltnika (2; 1.25; 1.125; 0.875) i VAS skalom boli (7/10 – 5/10 – 3/10 – 2/10) svaka četiri mjeseca. Rezultati su pokazali poboljšanje funkcije i smanjenje boli. Kontrolni je ultrazvuk pokazao smanjenje veličine potkožnih kalcifikata. Tijekom dvogodišnjeg liječenja i praćenja bolesnice, primjena izvantjelesnog udarnog vala dovela je do značajnog smanjenja bolova u prstima i posljedično bolje funkcije šake te većeg stupnja samostalnosti u aktivnostima svakodnevnog života. Iz navedenoga zaključujemo kako primjena izvantjelesnog udarnog vala kao metode nefarmakološkog liječenja, uz medikamentno liječenje osnovne bolesti, može biti izbor za bolne ulceracije kod bolesnika sa SScI.

Ključne riječi: rehabilitacija, sistemska skleroza, kalcinoza, izvantjelesni udarni val